

Literární adaptace:

Převod **literárního díla** do jiných **literárních** forem.

Podle pravidel RDA se dílo vzniklé literární adaptací stejně jako díla vzniklá jinými adaptacemi, např. divadelní, filmovou, komiksovou...) považují za samostatná díla, citují:

„Dílo – abstraktní entita podle modelu FRBR, intelektuální nebo umělecký výtvar (za samostatné dílo se považují i parafráze, adaptace pro děti, parodie, dramatizace apod.)“ (str. 18)

„V případě adaptací považujeme za hlavního autora (tvůrce) autora adaptace, pokud: - úpravou došlo k podstatné změně charakteru a/nebo obsahu původního díla (např. divadelní hra na román, román na film), a: - dílo je jako adaptace (komentář, dramatizace apod.) prezentováno v preferovaných pramenech popisu“ (str. 42)¹

Současné věcné zpřístupnění tedy neodpovídá pravidlům RDA a ani zásadám univerzálních klasifikačních systémů

Používané věcné selekční prvky – současný stav

V poli 655 se jako označení formy/žánru uvádí:

- národní literární žánr původního díla, např. anglické romány
- tematický literární žánr původního díla, např. dobrodružné romány
- literární adaptace
- tematický literární žánr, do kterého je původní dílo převedeno
- další potřebné FD, publikace pro děti (mládež), komentovaná vydání

V poli 072 se používá skupina Konspektu označující literaturu původního (originálního díla), ne díla obsaženého v konkrétním dokumentu (tedy dokumentu v ruce).

Komentář k dosavadnímu postupu:

největším problémem je zařazení adaptovaného literárního díla, jehož tvůrce je rozdílný od originálního díla, do skupiny Konspektu označující původní národní literaturu či původní literární žánr. Toto řešení neodpovídá pravidlům RDA ani postupům v jiných knihovnách.

Nový postup²

Označení formy/žánru

¹ [KATALOGIZACE PODLE RDA VE FORMÁTU MARC 21 - tištěné a elektronické monografie - katalogizace na úrovni minimálního/doporučeného záznamu](#)

² Komentář: jde o kompromis, de facto by měly být použity následující údaje:

Pole 600 – autor/titul originálního díla

Pole 650 – národní literární žánr + chronologický údaj a všechna potřebná označení formy žánru. Toto maximalistické pojetí věcného zpřístupnění literárně adaptovaných děl je nereálné. Proto zvolíme kompromisní řešení.

V poli 655 se uvádí:

- národní literární žánr, do kterého je původní dílo **adaptováno**
 - *je-li autor literárně činný, tedy je-li zařaditelný do odpovídající národní literatury*
 - *není-li autor literárně činný, uvede se pouze odpovídající tematický literární žánr (viz další bod)*
- odpovídající **tematický (věcný) literární žánr**, do kterého **je dílo adaptováno**
- literární adaptace
- národní literární žánr původního díla, např. anglické romány (z důvodů zachování kontinuity s původním (originálním) dílem); *původní tematický literární žánr, např. detektivní romány se neuvádí*
- další potřebné formální deskriptory, např. publikace pro děti (mládež), komentovaná vydání

Skupina Konspektu:

- je-li autor literárně činný (zařaditelný do národní literatury), použijeme skupinu Konspektu pro odpovídající národní literaturu, případně odpovídající národní literární druh
- není-li autor literárně činný, použije se skupina Konspektu „Literatura různých forem a žánrů (821-1/-8 - Literatura různých forem a žánrů -- [25])

Při určování národní literatury (pro odpovídající národní literaturu a odpovídající skupinu Konspektu) se řídíme údaji o autorovi uvedenými v poli 100 BIB záznamu a údaji uvedenými v AUT záznamu v BIO poznámce a v polích pro doplňující informace (blok 3XX). V případě pochybností (u cizích autorů) konzultujeme také VIAF: The Virtual International Authority File uvedený na adrese <https://viaf.org/>

Termín literární adaptace – změna notace

- **V současné době používaná notace (0.046.6) nevyjadřuje, že jde o literární adaptaci, proto je upravena: 821-1/-8(0.046.6)**

Systém. číslo 000119387

Ident. číslo fd119387

Záhlaví literární adaptace [fd119387]

MDT (0.046.6) // **úprava notace na: 821-1/-8(0.046.6)**

Angl. ekvivalent literary adaptations

- **Na základě této notace budou díla vzniklá literární adaptací, která nelze zařadit do národní literatury (autoři nejsou spisovatelé), zařazena do skupiny Konspektu 821-1/-8 - Literatura různých forem a žánrů -- [25]**

Příklad 1

[Č.záznamu: 003096396]

Hora, Jan, 1952-

Kočovníci severu / podle Jamese Olivera Curwooda píše a kreslí Jan Hora. -- Vydání 1.. -- Praha : Stanislav Juhaňák - Triton, 2019. -- 91 stran : barevné ilustrace ; 25 cm. -- ISBN 978-80-7553-695-2 (vázáno)

KONSPEKT

821.162.3-3 - Česká próza [25]

821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie) [26]

MDT

821.162.3-32 * 821-93 * 821-1/-8(0.046.6) * 821.111(73)-31 * (0:82-321.3)

FORM. DESKR.

české příběhy * dobrodružné příběhy * literární adaptace * americké romány * publikace pro děti

FORM. DESKR.

Czech stories * adventure stories * literary adaptations * American fiction * children's literature

Charakteristika autora:

Ja Narozen 24. 1. 1952. Ilustrátor, také autor populárně-naučných článků a dobrodružných povídek.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000148874&local_base=AUT

Současný stav záznamu: záznam bude opraven, viz výše

Forma, žánr	* americké romány * dobrodružné romány * literární adaptace * publikace pro děti
Skupina Konspektu	821.111(73)-3 - Americká próza 821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie)
MDT	821.111(73)-31 821-93 (0:82-311.3) (0.046.6)
Forma, žánr-angl.	* American fiction * children's literature * adventure novels * literary adaptations
Systém. číslo	003096396

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=003096396&local_base=NKC]

Příklad 2

Č.záznamu: 003088695]

Fučíková, Renáta, 1964-

Shakespeare / text a ilustrace Renáta Fučíková. -- Vydání druhé. -- V Praze : Vyšehrad, 2019. -

- 207 stran : ilustrace, portréty ; 31 cm. -- ISBN 978-80-7601-100-7 (vázáno) : Kč 399,00

KONSPEKT

821-1/-8 - Literatura různých forem a žánrů -- [25]

MDT

821-32 * 821-1/-8(0.046.6) * 821.111-2 * (0:82-32) * (0.072)

FORM. DESKR.

příběhy * literární adaptace * anglická dramata * komentovaná vydání

FORM. DESKR.

English drama * literary adaptations * stories * annotated editions

Charakteristika autorky

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000075056&local_base=AUT

Ja Narozena 3.1.1964 v Praze. Výtvarnice, ilustrátorka, úpravy textů pro děti. Též hudebnice, hráčka na dudy.

Původní záznam – bude upraven, viz výše

Forma, žánr	* anglická dramata * literární adaptace * příběhy * komentovaná vydání
Skupina Konspektu	<u>821.111-2 - Anglické drama, anglicky psané</u>
MDT	<u>821.111-2</u>
	<u>(0:82-2)</u>
	<u>(0.046.6)</u>
	<u>(0:82-32)</u>
	<u>(0.072)</u>
Forma, žánr-angl.	* English drama * literary adaptations * stories * annotated editions
Systém. číslo	003088695

[https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=003088695&local_base=NKC]

Příklad 3

Ameling, Anne, 1976-

Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona / převyprávěla Anne Amelingová ; ilustrovala Anne Suessová ; z německého originálu Nils Holgerssons wunderbare Reise ... přeložila Helena Dupalová.

KONSPEKT

821.112.2-3 - Německá próza, německy psaná [25]

821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie) [26]

MDT

821.113.6-31 * 821-93 * 821-1/-8(0.046.6) * 821.112.2-32 * (0:82-32)

FORM. DESKR.

německé příběhy * literární adaptace * švédské romány * publikace pro děti

Charakteristika autorky:

Ja Německá spisovatelka, lektorka a překladatelka, autorka publikací pro děti.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=001026144&local_base=AUT

Původní záznam – bude upraven, viz výše

Forma, žánr	* švédské romány * literární adaptace * příběhy * publikace pro děti
Skupina Konspektu	<u>821.11 - Germánské literatury</u> <u>821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie)</u>
MDT	<u>821.113.6-31</u> <u>821-93</u> <u>(0.046.6)</u> <u>(0:82-32)</u>
Forma, žánr-angl.	* Swedish fiction * literary adaptations * stories * children's literature
Systém. číslo	003038665

[https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=003038665&local_base=NKC]

Příklad 4

Anotace:

Č.záznamu: 003060751]

Kocourek, Vítězslav, 1920-1995

Vinnetou. Poslední výstřel / Karl May ; ilustroval Zdeněk Burian ; podle německého originálu Winnetou I-III ... s přihlédnutím k jednosvazkovému vydání ... volně přeložil a upravil Vítězslav Kocourek ; verše přeložil Jan Noha. – 1

KONSPEKT

821.162.3 -3 – Česká próza [25]

821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie) [26]

MDT

821.162.3-32 * 821-93 * 821-1/-8(0.046.6) * 821.112.2-31 * (0:82-321.3)

FORM. DESKR.

české příběhy * dobrodružné příběhy * literární adaptace * německé romány* publikace pro mládež

charakteristika autora:

|a Narozen 3. 8. 1920 v Praze, zemřel 30. 12. 1995. Novinář, nakladatelský redaktor, beletrista, překladatel z francouzštiny, ruštiny, angličtiny a němčiny.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000016570&local_base=AUT]

Současný stav – bude upraven

Forma, žánr	* německé romány * dobrodružné romány * literární adaptace * publikace pro mládež
Skupina Konspektu	<u>821.112.2-3 - Německá próza, německy psaná</u> <u>821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie)</u>

MDT	<u>821.112.2-31</u>
	<u>821-93</u>
	<u>(0:82-311.3)</u>
	<u>(0.046.6)</u>
Forma, žánr-angl.	* German fiction * adventure novels * literary adaptations * juvenile literature
Systém. číslo	003060751

[https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=003060751&local_base=NKC]

Adaptace pohádek:

U pohádek postupujeme stejným způsobem: řídíme se údaji o autorovi v poli 100, je-li autor adaptace stejné národnosti, jako autor původních pohádek, doplníme pouze ke stávajícím FD „literární adaptace“ a odpovídající notaci MDT. V Konspektu řadíme pod národní literaturu.

Různí autoři stejné národnosti:

Příklad 5

[Č.záznamu: 002012151]

Předotová, Pavla

Nejkrásnější pohádky / Božena Němcová, Karel Jaromír Erben ; [vybrala a převyprávěla Pavla Předotová ; ilustroval Karel Řepka]. -- Vyd. 1.. -- [Praha] : Československý spisovatel, 2009. -- 252 s. : barev. il. ; 27 cm. -- ISBN 978-80-87391-01-3 (váz.) ISBN 978-80-8739-101-3 (chybné)

KONSPEKT

821.162.3-3 - Česká próza [25]

821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie) [26]

MDT

821.162.3-34 * 821-93 * 821-1/-8(046.6)* (0:82-34) * (082.21)

FORM. DESKR.

české pohádky * literární adaptace * výběry * publikace pro děti

Současný stav, záznam bude upraven:

Forma, žánr	* české pohádky * publikace pro děti * výběry
Skupina Konspektu	 <u>821.162.3-3 - Česká próza</u>
	 <u>821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie)</u>
MDT	 <u>821-93</u>
	 <u>821.162.3-34</u>
	 <u>(0:82-34)</u>
	 <u>(082.21)</u>
Forma, žánr-angl.	* Czech fairy tales * children's literature * selected works
Systém. číslo	002012151

[https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=002012151&local_base=NKC]

Příklad 6

Č.záznamu: 001794670]

Kopecká, Slávka, 1945-

České pohádky / [K.J. Erben, B. Němcová] ; převyprávěla Slávka Kopecká ; ilustrace Otakar Čemus. -- 1. vyd.. -- Praha : Fragment, 2008. -- 63 s. : barev. il. ; 30 cm. -- ISBN 978-80-253-0551-5 (váz.)

KONSPEKT

821.162.3-3 - Česká próza [25]

821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie) [26]

MDT

821.162.3-34 * 821-93 * 821-1/-8(046.6) * (0:82-34)

FORM. DESKR.

české pohádky * literární adaptace * publikace pro děti

Forma, žánr	* české pohádky * publikace pro děti
Skupina Konspektu	821.162.3-3 - Česká próza
	821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie)
MDT	821.162.3-34
	821-93
	(0:82-34)
Forma, žánr-angl.	* Czech fairy tales * children's literature
Systém. číslo	001794670

[https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=001794670&local_base=NKC]

Výbor evropských upravených pohádek

Autoři jsou různí, různých národností.

Dokument je většinou uveden pod názvem.

Informace o „úpravě“ bývají uvedeny v poli 245\$c, autoři i autoři úprav jsou uvedeni v polích 700.

Ve věcných údajích doplníme „literární adaptace“ + notaci MDT a uvedeme skupinu

Konspektu

821 - Literatura v různých jazycích -- [25]

Příklad 7

Č.záznamu: 002145779]

Moje pohádky : výběr nejoblíbenějších pohádek Boženy Němcové, Karla Jaromíra Erbena, Jacoba a Wilhelma Grimmů a Charlese Perraulta / ilustrovala Helena Zmatlíková ; [úprava a překlady pohádek Alena Peisertová a Ivan Zmatlík]. -- Vyd. 2.. -- Praha : Artur, 2010. -- 180 s. : barev. il. ; 25 cm. -- ISBN 978-80-87128-49-7 (váz.)

KONSPEKT

821 - Literatura v různých jazycích -- [25]

821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie) [26]

MDT

821-34 * 821-93 * 821-1/-8(046.6) * (0:82-34)

FORM. DESKR.

pohádky * literární adaptace * publikace pro děti

Současný stav: záznam bude upraven

Forma, žánr	* pohádky * publikace pro děti
Skupina Konspektu	821-93 - Literatura pro děti a mládež (beletrie)
MDT	821-93
	821-34
	(0:82-34)
Forma, žánr-angl.	* fairy tales * children's literature
System. číslo	002145779

[https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=002145779&local_base=NKC]